…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…урят-Монголой ҮНЭН

…й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 238 (1838)
ОКТЯБРИИН 7
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…жалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ

…Центральна Комитедэй …Пленум промышленностиие … хүгжөөхэ, техническэ …туйлаха, үйлэдбэриин эм-…һайжаруулха дэлгэрэнгы …а зохёоһон байна. Пленум …лай бүтээсые бүри ехээр …хэрэгтэ, ажалай бүтээ-…шэлүүлхэ даалгабарине …бүхэнэй дүүргэхэ хэрэг-…харал хандуулһан байна.

…обществын хододоо ургажа …териальна болон культурна …эзэн ехээр хангаха гэһэн …ическэ үйлэдбэриин үг зо-…жалай бүтээсые саг үр-…дээшэлүүлэнгүйгөөр бэе-… шадахагүй байна. … ажалай бүтээсые саг …дээшэлүүлхэдэл, продук-…инь үнэ доошолуулха, об-…өөри хогшол ехэ болгохо, …ие үргэдхэхэ, арадай хэ-…эд бараанай ба эдеэ хоолой …эй сэн химдаруулха, тиигэ-…шадай бодото салин хүлһэ …хо арга бии болодог гээшэ. …мэһээ социалистическэ об-…отор ажалай бүтээсые дээ-…гээшэ туйлай шухала зо-…боно.

…республикын промышлен-…приятинуудай олонхинь түсэ-…лай бүтээсые дээшэлүүлхэ …а һараһаа һарада, жэл-…дүүргэжэ, Эхэ орондоо ту-…дуур хэдэн миллион түхэ-…одукци үгэнэ. КПСС-эй XX …хүндэлэлдэ дэлгэрһэн со-…ческэ мүрысөөндэ бүхы со-…адтайгаа хамта манай Бу-…лой ажалшад эдэбхитэй-…адалсажа, шэнэ шэнэ ам-…дые туйлана.

…дэ городой промышленна …приятинууд эмхитэй һай-…дэлмэрилнэ. Сэмбын фабри-…анлит» заводой, судно-за-…н, Кировэй нэрэмжэтэ, …» гэжэ олзоборилгын ар-… болон республикын бусад …приятинууд 9 һарынгаа … үлүүлэн дүүргээ. Улан-…одоной завод 10 һарын-…ые дүүргэнхэй. Городой …тинуудай долоо мянга га-…лмэришэд табадахи табан-…э түсэбые үлүүлэн дүүр-…адахи табанжэлэйнгээ тү-…дэлмэрилжэ байна.

…анлит» завод шэнэ техникые … хэрэглэһэнэй, гараар хэдэг …ине механизацилһанай, … эмхидхэл һайжаруулһанай …э жэлэй 9 һара соо ажалай …дээшэлүүлхэ даалгабаряа …ент дүүргэжэ, нёдондоной …хитэй сасуулхада 46 про-…ехэ продукци үгэһэн байна. … үе соо «Коопстрой» гэжэ …лгын артель ажалай эмхид-…жаруулһанай, шэнэ техникэ …нэй ашаар валовой продук-…гаха 9 һарынгаа тү-… процент дүүргэһэн байна. … гаргаһан продукциинь …нэ нилээд доошолоо.

…й түрүү аргада хүдэлмэри-…ургажа, тэдэнэй үйлэдбэ-…ническэ хэмжээе хододоо …лжэ байдаг, шэнэ техноло-…гы хэрэглэдэг, үйлэдбэриин …ялгые саг үргэлжэ нарижуу-…жаруулжа байдаг дээрэһээ …ын паровозно депогой, сэм-

бын фабрикын коллективүүд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар ехэ амжалтануудые үнгэрһэн 9 һара соо туйлаа.

Туйлагдаһан эдэ амжалтанууд маанадай һанаа амаруулха ёһогүй. Хэрбээ республикымнай бүхы предприятинуудай жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, шэнэ техникые, уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой үнэтэ дурадхалнуудые, үйлэдбэриин новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые зоримгойгоор хэрэглээ һаань, амжалтанууднай бүри ехэ байха һэн.

Теэд үйлэдбэри доторойнгоо бүхы резервнүүдые хүсэдөөр элирүүлжэ ашагладаггүй, ажалаа һулаар эмхидхэдэг, шэнэ, түрүү юумэ хэрэглэхэ гэхэдэ гэдэргээ таталдадаг, тиимэһээ гүрэнэй түсэб дүүргэдэггүй хүнүүд манайда үшөөл олон. Механизированнэ шэлэй завод, загаһа буйлуулгын завод, хилээмэнэй, Дээдэ Берёзовкын хирпиисын заводууд болон ой модоной, нютагай промышленностиин олон предприятинууд һара бүхэнэйнгөө түсэб дүүргэдэггүй байна. Мүн эдэ предприятинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабари дүүргэдэггүй. Ойлгуулламжын хүдэлмэри тэндэ һулаар ябуулагдана. Тэндэхи партийна эхин организацинууд болон профсоюзна организацинууд мүрысөө мууса хүтэлбэрилнэ.

Социалистическэ промышленностиие саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй табиһан ехэ зорилгонууд ажалай бүтээсые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэнгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ аргагүй. Тиимэһээ түрүү технологиие, нарижуулагдаһан шэнэ техникые, механизаци болон автоматизациие шударгыгаар үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Тэрээнтэй хамта мүнөө хэрэглэгдэжэ байгаа бүхы түхэрэлгэнүүдые, машина зэмсэгүүдые эрхим һайнаар ашаглаха шухала.

Хүдэлмэришэдэй мэргэжэлэй болон культурно-техническэ хэмжээнэй саг үргэлжэ ургалга хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тон шухала арга нүхэсэл болоно. Тиимэһээ предприятинуудай партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд бүхы хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабариие, техническэ һуралсалые дээшэлүүлгэдэ, тэдэниие үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлдэ һургалгада анхаралаа хододоо табижа байха уялгатай.

Имагтал техникые болон үйлэдбэриин эмхидхэлые нарижуулан һайжаруулхын тулада хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэлэй дэбэрэн гаража байдаг, ухаалан зохёохо ба уралан нарижуулха дурадхалнуудые хүдэлмэришэдэй олоор оруулжа байдаг, тэдэ дурадхалнуудые дэмжэдэг газартал социалистическэ мүрысөөн бодотоор дэлгэрдэг, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шухала арга нүхэсэлынь болоожо үгэдэг байна.

Баян дэлгэр Советскэ Эхэ ороноймнай экономико хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, һалбаржа байна. Энэ жэлэйнгээ болон табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүхы ажалшадые хабаадуулжа, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, алдарта партиингаа XX съездые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтая!

Канадын Гадаадын Хэрэгүүдэй министр г-н Лестер Б. Пирсон Москва ерэбэ

Советскэ Правительствын уряалаар Канадын Гадаадын Хэрэгүүдэй министр г-н Лестер Б. Пирсон һамгантаяа октябриин 5-да Москва ерэбэ. Г-н Л. Б. Пирсонтэй худалдаа наймаанай министрын орлогшо М. У. Шарп, гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Д. Холмс, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын хэблэлэй таһагай начальник Р. Данн, советнигүүд Г. Игнатьев, Р. Крепо гэгшэд ерэлсээ.

Канадын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ г-н Л. Б. Пирсониие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министр В. М. Молотов, Гадаадын худалдаа наймаанай министр И. Г. Кабанов, СССР-эй Загаһанай промышленностиин министр А. А. Ишков, СССР-эй Ой модоной промышленностиин министр Г. М. Орлов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. А. Зорин, СССР-эй Совхозуудай министрын орлогшо С. В. Кальченко, СССР-эй Культурын министрын орлогшо В. Н. Сурин, Канадада байгаа Советскэ Союзай Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. С. Чувахин, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн Л. Ф. Ильичев, СССР-эй МИД-эй хоёрдохи европейскэ таһагые даагша В. Я. Ерофеев, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Н. И. Бобровников, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагшын уялга дүүргэгшэ И. Н. Якушин гэгшэд угтаа.

Г-н Л. Б. Пирсониие СССР-тэ байгаа Канадын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Дж. Б. К. Уоткинс ба Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Москвада байгаа хэдэ хэдэн дипломатическа түлөөлэлгэнүүдые толгойлогшод, советскэ болон гадаадын журналистнууд угтаба.

Москва ерэхэдээ г-н Л. Б. Пирсон микрофоной урда иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

— Эндэ ерэһэндээ баяртай байһанаа мэдүүлхыемни, манай ерэхэдэ тон хүндэтэй һайнаар угтаһанай түлөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхымни түбхын түрүүн зүбшөөгыт.

Г-жа Пирсон ба би хадаа Москвагаар болон энэ ехэ ороной бусад газараар ябаха арга боломжотой байһанаа гүнзэгы ехээр сэгнэнэбди. Бидэнэр тэрэшэлэн Советскэ Союзай арадуудай ажабайдал ба хүдэлмэритэй танилсахые найданабди. Тэдэ дэлхэйн хоёр дайнай үедэ хоёр дахин манай эрэлхэг хүсэтэй союзнигууд байгаа, дайнай гашуудал, хёморол ба һүртэй муухай ябадал бусад олон арадуудта орходоо тэдэнэртэ һураггүй ехээр мэдээжэ ха юм. Тэрэшэлэн советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, уласхоорондын асуудалнуудаар һанал бодолоо андалдаха байһандаа найданаб. Энэ хадаа бэе бэеэ һайнаар ойлгоходомнай бидэндэ туһатай байха гэжэ найданаб.

Канадска арадай эдэбхитэй дэбжэлгын ашаар минии правительство гадаадынгаа политикые бэелүүлхэдээ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, үнэн сэхэ байдалай тогтонижохын түлөө, бүхы арадуудай эрхэ сүлөөтэй ба энхэ тайбан байхын түлөө бии шадалаараа оролдоно. Энэ хадаа манай бүхы зүрхэнһөө хүсэдэг гансал зорилго болоно. Гэбэшье, эдэ зорилгонуудые эрхилэлгэ ба бэелүүлгэ хадаа гансашье правительствонуудай хоорондо ашагтай һайнаар харилсахые бэшэ, мүн тэрэшэлэн арадуудай хоорондо бэе бэеэ һайнаар ойлголсохые эринэ. Һанал хүсэл ба хараа бодолнуудаа андалдаха, хоорондоо ябалсаха зэргээр бүри дүтэ танилсаа һаа, энэ хэрэгтэ нилээд туһа нэмэри болохо һэн.

Советскэ Союзай болон Канадын арадуудай хоорондохи харилсалгын ба бэе бэеэ ойлголсолгын илангаяа ехээр хэрэгтэй байһаниие гэршэлһэн тусгаар шалтагаанууд бии. Бидэнэр хойто полюсаар дамжан хүршэнэр болонобди. Тоогоороо таанадай маанадта орходоо нилээд олоншье һаань, үргэн ехэ газар дайдынгаа, элдэб янзын шэрүүн уларилайнгаа, байгаалиин баялигуудай хэмжээнэй ба шэнжэ илгаануудай талаар, мүн арад зоной аша туһада тэдэниие амгалан ёһоор хүгжөөхэ тон ехэ хүсэлэнтэй байһанайнгаа талаар бидэнэртэ адли асуудалнууд бии байна. Эгээл тиимэһээ бидэнэй бэе бэеэ дүтэ һайнаар мэдэхэмнай, туд бүриингөө зорилгонууд ба хараа бодолнуудые гүнзэгыгөөр ойлгохомнай шухала гэжэ би һананаб; энэ халаа дайе сарахын түлөө хамтадаа хүдэлхэдэмнай туһалха байна.

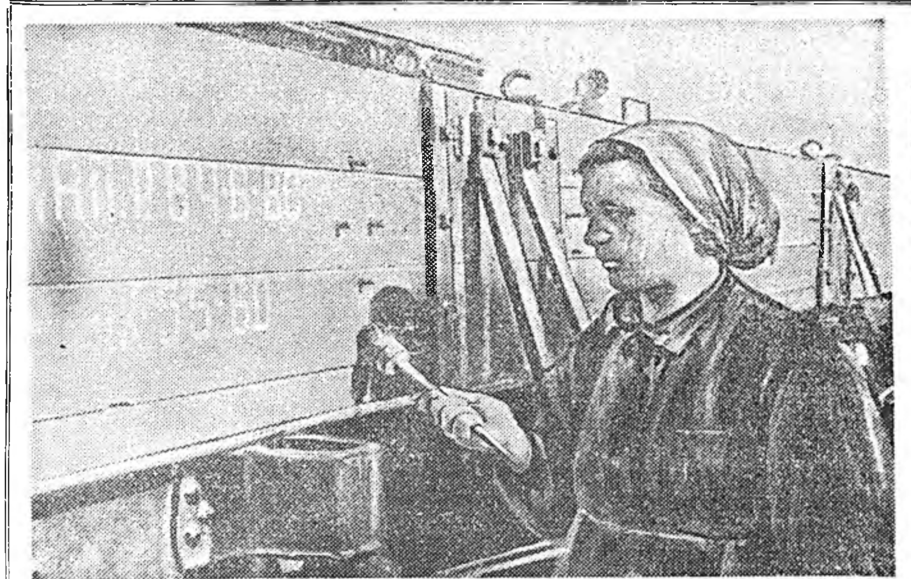
— Мүнөө эндэ минии ерэлгэ хадаа уласхоорондын эб найрамдалай ба үнэн сэхэ байдалай энэ агуу ехэ зорилгонуудые туйлаха хэрэгтэ зарим тэды туһа нэмэри болохо аабза гэжэ үнэн зүрхэнһөө найданаб, — гэжэ г-н Л. Б. Пирсон мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Украинын колхозууд 15 миллион тонно силос дараа

КИЕВ, октябриин 5. (ТАСС). Украинын колхозууд нийтынгээ малые үбэлэй байрада оруулха бэлэдхэл хэжэ байна. Республика дотор үнеэн бүридэ дунда зэргээр 21 центнер үбһэ болон солоомо бэлэдхэгдэһэн, 4,4 тонно силос дарагдаһан байна.

Колхозууд хамта дээрээ 15 миллион үлүүтэй тонно силос дараа. Тэрэнэй 70 үлүүтэй процентнь кукурузын бутаргагдаһан буурсагууд болон эшэнүүд юм.



Түмэр замай Улан-Удын отделениин хүдэлмэришэдэй дунда КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үдэр ерэхэ бүри үргэдэнэ. Вагонно деподо нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо олошорно. Тэдэнэй нэгэниинь—Наталья Денисова вагон шэрдэхэдээ халаанайнгаа нормые 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Денисова ажаллажа байна.

Ф. Моренецэй фото.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Загаһа үсхэбэрилэгшэдэй амжалта

Большереченскэ загаһа үсхэбэрилгын заводой коллектив загаһа үсхэбэрилхэ үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые холо үлүүлэн дүүргээд, энэ жэлэй Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олоһон юм. Заводой коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, энэ жэлдэ загаһа бүри олоор үсхэбэрилхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Заводойхид КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрээнээ дүүргэхын түлөө бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Заводой коллектив хэрбээ энэ намар Байгал далайда 350 миллион түрэһэ табиха түсэбтэй байгаа һаа, 366 миллионһоо үсөөн бэшэ түрэһэ табиха юм.

Түрэһээ хаяхаяа Большая Речка гэжэ мүрэн өөдэ Байгалһаа үгсэжэ гараһан омульнуудые барижа, түрэһыень инкубационно аппарадта хэхэ тушаа заводойхид ехэ оролдолго гаргажа байна. Кабанскын загаһанай заводто ажалладаг Андрей Колмаковой бригадынхид түрһэлхэ омульнуудые олоор барижа, загаһа үсхэбэрилгэшэдтэ ехэ туһа хүргэнэ. Бригадын гэшүүд загаһа бариха сезонно даалгабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргээд, Большереченскэ загаһа үсхэбэрилэгшэдтэ хоёр мянган центнерһээ бага бэшэ омуль бариха уялга абаа.

Большереченскэ загаһа үсхэбэрилэгшэд загаһа баридаг түрүү бригадануудай туһаламжаар энэ жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Н. Петров.

Гээгдэлһээ гараба

Эдэ үдэрнүүдтэ Черемуховска леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктнуудта социалистическэ мүрысөөнэй эршэ улам шангадажа байна. Показателиин доска дээрэ харахада модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ һүүлшын һаранuудай түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэнхэй.

—Урдань манай леспромхоз «Забайкаллес» комбинадай эгээл гээгдэнги предприятинуудай нэгэнииинь байһан юм. Мүнөө коллективнай түрүүшүүлэй зэргэдэ оронхой,—гэжэ леспромхозой мастер нүхэр Белых мэдүүлнэ.

Үнэхөөрөөшье тус леспромхозой хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэгдээ. Эндэхи модошод, механизаторнууд КПСС-эй XX съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ шиидээд, доторойнгоо бүхы арга боломжые дүүрэнээр хэрэглэхын, бүхы механизмуудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Нүхэр Белых гэгшын хүтэлбэрилдэг мастерска участогые абаад үзэхэ болоо һаа, хүдэлмэринь цикличностиин графигта оруулагдажа, модо бэлэдхэхэ түсэбынь 125 процентһээ доошо бэшээр дүүргэгдэнэ. Һүүлэй үедэ мастернууд нүхэд Копач, Телебокин гэгшэд участогуудайнгаа хүдэлмэриие цикличностиин графигта оруулаад, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ эхилбэ.

В. Васильев.

…мянска ССР-эй колхозууд гүрэндэ таряа …ха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

…ска ССР-эй колхознигууд …шинно-тракторна станци-… хүдэлмэрилэгшэд хадаа …ряа болон хүдөө ажахын …льтуранууды үйлэдбэрил-…олгохо тухай КПСС-эй ЦК-…нумүүдэй шиидхэбэринүү-…үүлэн, Советскэ Союзай …ктическэ парти XX съездын …дэ зорюулан социалистичес-…өө дэлгэрүүлхэ зуураа, гү-…ряа тушааха түсэбөө бол-…ь урид дүүргээ. Гүрэндэ та-…аалга ба худалдалга үргэл-…

…эй ЦК-гэй январска Пле-…ииндхэбэринүүдые бэелүү-…озууд нийтынгээ адуу ма-…шаг шэмые дээшэлүүл-…ын жэлэй 11 һарын турша соо һү һаалга колхозуудта 27 процентээр нэмэһэн байна. 1955 оной октябриин 1-нэй байдалаар 1954 онойхидо орходоо мяхан 20 процентээр, нооһон—24 процентээр гүрэндэ ехээр тушаагдаһан байна.

Колхозууд болон совхозууд энэ жэлдэ виноград һайнаар ургуулаад, тэрэнээ эмхитэйгээр суглуулан абажа байна. Виноград бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхэ байна.

Мяха, һү, нооһо, тамхи болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые тушааха ба худалдаха түсэбүүдээ болзорһоонь урид дүүргэхын, мүн малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэхын тулада Армениин ажалшад мүнөө үедэ оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ байна.

Малай үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая

☆ ☆

Барилгын материалнуудаар ханганагүй

Торийн аймагай «Улаан Бургалтай» колхозойхид малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхын зорилгоор малдаа типовой шэнэ байрануудые барижа байна.

Тус колхозой барилгын бригадын дархашуул мүнөө жэлэй эртэ хабарһаа эхилжэ, хониной, гахайн шэнэ байрануудые барижа дүүргээ. Гадна, малшадай байха хэдэн байрануудые һэльбэн заһабарилһан, шэнэ бани бариһан байна. Тэдэнэр таряанажалай бригадада типовой 2 склад, автомашинын гараж, полевой стан гэхэ мэтын барилганууды барижа дүүргээ.

Гэхэтэй хамта, колхозуудта малай шэнэ байрануудые бариха хэрэгтэ аймагай МТС-үүдэй зүгһөө бодото туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Бургалтайн, Торийн МТС-үүдэй, аймгүйсэдкомой колхозно барилгын таһагай техник-барилгашад колхозуудай барилгын газар оложо, барилгын проектнүүдые зохёожо үгэдэггүй.

Гадна, аймагай колхозуудта олон хюрөөгэй рамануд бии. Теэд тэдэнэй олонхинь буруугаар тодхогдоһон байна. Тэрээнһээ боложо энэ аймаг дотор хэдэн пилорамануд эбдэрхэй хэбтэдэг. МТС-үүдэй зүгһөө колхозуудай пилорамануудта хүдэлмэрилдэг мастернуудай һуралсал эмхидхэдэггүй байна. Иигэжэ колхозой хэдэн арбаад мянган түхэригэй сэнтэй хүдөө ажахын үнэтэ машинанууд хэрэглэгдэнгүй хэбтэнэ.

Мүн колхозуудта бетон хэрэглэжэ барилга хэхэ талаар туһаламжа огтошье хүргэгдэдэггүй тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, манай колхоздо ба бусадшье колхозуудта нилээдгүй олон цементированнэ, шулуун ханатай барилганууд бодхоогдоо. Теэд тэдэ барилганууд шанарайнгаа талаар муу байна. Олонхи колхозуудта мэргэжэлтэй шулуушад, бетонщигууд, штукатурщигууд үгы.

Колхозно барилгада ехэхэн тоосной шифр, черепицэ, элдэб янзын хадааһан, замазка гэхэ мэтын барилгын хэрэгсэлнүүд хэрэгтэй болохо. Гэбэшье, Торийн аймпотребсоюз колхозуудые барилгын материалаар хангаха хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлдэггүй гээшэ. Жэшээнь, манай «Улаан Бургалтай» колхоздо сельпоһоо худалдан абаха барилгын материалнууд ехэ хэрэгтэй болодог. Гэбэшье, тиимэ материалнууд тон хомор худалдагдадаг байна.

Ушар иимэһээ аймагай колхозуудые барилгын материалнуудаар хангаха талаар Торийн аймгүйсэдком, аймпотребсоюз зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Д-Д. Буянаев, колхозой барилгын мастер.

Хони, хурьгадай байра заһабарилагдана

Һүүлэй жэлнүүдтэ Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо гансашье хонидой тоо толгой олошорно бэшэ, мүн хонидһоо урданайхида орходоо һураггүй ехэ нооһон хайшалагдадаг болоо. Тиин байгша ондо тус колхоз эдлүүриингээ газарай 100 гектар бүхэндэ 126 килограмм нооһо хайшалжа, нёдондонойхидоо орходоо гурба дахин ехэ нооһо гүрэндөө тушааба. Хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһон хайшалагдажа, гүрэндэ 285 центнер нооһон тушаагдаад, колхоздо 480 мянга гаран түхэригэй олзо ороо.

Энэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, хони, хурьгадые харууһалгын шэнэ түрүү арганууд—хурьгадые кошарно-базова ба сакманна аргаар түлжүүлхэ, хонидой нооһые электромеханическаар хайшалха гэхэ мэтын түрүү арганууд хэрэглэгдэдэг болоо. Тиигэжэ 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурьгад абтажа, түлжүүлэгдэһэн байна.

Мүнөө колхоздо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй халуун хүдэлмэри захалаанхай. Үбэлжэлгын эхилтэр ашаглалгада үгэхын тулада шэнээр баригдажа байһан байрануудай барилга түргэдхэгдэнэ, хуушан байранууд һэльбэн заһабарилагдана. Мүн хонишодшье энэ шухала хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, хони хурьгадайнгаа байрануудые, өөһэдынгөө һууха гэрнүүдые дулаалалсана, хонидоо һайнаар бэлшээжэ, хүсэ шадал абхуулна.

Г. Будаев.

Малаа таргалуулна

Үбгэжөөл малшан Буда Намсараев һаяхан Москва ошожо, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ хаража ерээ. Үбгэжөөлэй ута аянда ябажа ерэхэдэ малай үбэлжэлгэ дүтэлшэнхэй, халуун хүдэлмэри угтажа байба. Буда Намсараевич нютагтаа ерээд, үзэһэн хараһан һониинуудаа хөөрэхэ зуураа:—Залуушуул, битнай дала гарашоо гээшэб. Таанадай малайнгаа байрануудые, үбһэ хуулһаяа бэлдэгты, битнай үбэл болотор малаа һайнаар бэлшээжэ таргалуулхамни,—гэжэ хэлээ һэн.

Мүнөө намарай тарган сагта үнеэдтээ хүсэ шадал һайнаар абхуулхын тула үбгэн Намсараев малаа үглөөгүүр эртэлжэ бэлшээри дээрэ гаргаад, үдэшын харанхы болотор адуулна.

Ш. Дугаров.

Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, арадай баялигые арьбадхая!

Улан-Удын паровозно депогой хэрэгсэлэй цехын мастер Илья Тарасович Кихо уралан наринжуулагша ба ухаалан зохёогшо гэжэ үнинэй алдаршанхай. Нүхэр Кихын оруулһан олон дурадхалнууд һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Мүнөө нүхэр Кихо пневмогидравлическэ пресс зохёожо байна. Тэрэнь үйлэдбэриин талмай зүбөөр ашаглахада, ажалые хүнгэн болгоходо туһалха юм. Энэ прессые цехын коллектив Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин һайндэр хүрэтэр бүтээхэ уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Кихо прессэй хэб зураглан зохёожо һууна.

А. Мантаевай фото.

Ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө

Ажалшан олониитын ажана байдалай улам һайжаралга ажалай бүтээсын ургалтаһаа сэхэ дулдыдадаг гэжэ манай сэмбын фабрикын коллектив һайнаар ойлгодог болонхой. Промышленностьда ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, шэнэ дэбжэлтэ туйлаха гэһэн парти, правительствын уряада харюу болгон манай фабрикын коллектив үйлэдбэриин шэнэ шэнэ резервнүүдые бэдэрэн оложо хэрэглэнэ.

Манай фабрикын коллектив инженер Ковалевой ажалай аргада оролдосотойгоор һуралсаа. Техническэ һуралсалые иматтал халаанай мастернууд хүтэлбэрилдэг байгаа. Нэхэгшэд техническэ һуралсалаа амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Манай түрүү нэхэгшэ П. Интегриновагай дүй дүршэлдэ һургаха һургуули эмхидхэгдэжэ, мүнөө бүхы нэхэгшэднай тэрээнэй түрүү аргаар хүдэлдэг болоо. Энээнэй ашаар манай түрүү нэхэгшэд З. Габитова, А. Шишминкина, В. Гуслякова ба бусад олон нэхэгшэд нормоёо 130 процент һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ манай эрхим уралан наринжуулагшад нүхэд И. И. Тимошкин, Ф. Ф. Сковородко, М. С. Алексеев ба бусад өөһэдынгөө үнэтэ дурадхалнуудаар ехэ туһа хүргэнэ. 1955 оной 8 һара соо манай цехынхид уралан наринжуулгын 39 дурадхал оруулаа. Тэдэниие хэрэглэһэнэй ашаар гээгдэлдэ ородог газарнууд үсөөрөө, машина болон түхеэрэлгэнүүд һайнаар ашаглагдадаг болоо.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаһанайгаа һүүлээр, манай цехынхид ажалай эмхидхэл һайжаруулха, бүтээсыень дээшэлүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ байнабди. Цехын туһалбариин болон тоо бүридхэлэй хүдэлмэринүүдтэ ажалладаг 3 тоо бүридхэгшэ, 4 инструктор, станогуудые арилгадаг 3 хүн сүлөөлэгдэжэ, нэхэлгын гол хүдэлмэридэ оруулагдаа. Түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр хубаарилан табиһанай ашаар сүлөөлэгдэһэн үйлэдбэриин талмай дээрэ нэхэлгын 4 станок табиха арга олдоо. Түхеэрэлгэнүүдые иигэжэ зүбөөр табиһанай ашаар фабрикын үйлэдбэриин хүсэн 5 процентээр нэмэхэ байна.

Нэхэгшэд, ээрэгшэд түрүү дүй дүршэлэй һургуулида һурахаһаа гадна, юрэнхы эрдэмээ хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида ябажа дээшэлүүлнэ. Олонхи хүдэлмэришэднай хоёр гурбан мэргэжэлдэ һурана.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ шадаһанай ашаар манай фабрика Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хоёр дахин илажа гараа. Тээд бидэнэр туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарнагүйбди. Социалистическэ мүрысөөнэй долгиие улам үргэдхэжэ, манай нэхэлгын цехынхид түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха.

В. Шиганов, сэмбын фабрикын нэхэлгын үйлэдбэрилгые даагша.

Тоо ба баримтанууд

★ 1955 оной 8 һарын турша соо Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд уралан наринжуулгын, ухаалан зохёолгын 650 дурадхал оруулаа. Тэдэнһээ 405-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, гүрэндэ 1903 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ.

☆ Улан-Удын түмэр замай техникумэй үдэшын отделенидэ һурагшадай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө тэндэ 160 хүдэлмэрилэгшэд, гол түлэб паровозо-вагонно заводой хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэриингөө хажуугаар һуралсажа, техническэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Тиихэдэ манай городто һаяхан эмхидхэгдэһэн заочно политехническэ институдай хоёр курсда 220 хүдэлмэришэд, техникүүд ба албахаагшад мүнөө һуража байна. Энэ институдта гол түлэб ПВЗ-гэй болон Железнодорожно районой бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд һурадаг юм.

☆ Улан-Удын паровозно депогой хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ анхаралаа ехээр табидаг болоо. Энэ оной 8 һарын турша соо тус деподо эмхидхэгдэһэн түрүү дүй дүршэлэй 37 һургуулида 300 гаран хүн, гол түлэб залуу хүдэлмэришэд һуража дүүргээ. Һургуулида һурагшадай ажалай бүтээсэ энэ үе соо 25 процентээр дээшэлбэ. Тиигэжэ паровозно депо валовой продукци гаргаха 8 һарынгаа түсэб 150 процент дүүргэбэ.

„Ажалай бүтээсэ гээшэ һүүлэй һүүлдэ иигтын шэнэ байгуулалтын илахада хэрэгтэй эгээн шухала, эгээн гол юумэнииинь болоно“

(В. И. Ленин, т. 29, нюур 398).

Хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэлые дээшэлүүлнэ

Кяхтын гуталай фабрикын коллектив КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо 1955 оной түсэбые декабриин 10 болотор 110 процент дүүргэхэ, үйлэдбэрилэн гаргаһан продукциингаа 94 процентые нэгэдэхи сортоор гаргаха түсэбөө 98 процентдэ хүргэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабариие 120 процент дүүргэхэ, продукциин өөрынь үные 6 процентээр гэхэ гү, али түсэбһөө 3 процент үлүүгээр доошолуулха, мүн түсэбһөө гадуур 500 мянган түхэригэй олзо оруулха гэхэ мэтын дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө мүрысөөн цехүүдэй хоорондо эмхидхэгдэнхэй.

Социалистическэ мүрысөөндэ олон хүдэлмэришэдэй хабаадаһанай ашаар фабрикын коллектив валовой продукци гартаха 9 һарынгаа түсэбые 113,8 процент, гурбадахи кварталда ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 114 процент дүүргээ.

Түрүү хүдэлмэришэд үдэрэйнгөө нормые 180 процент дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ һэн. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ. Мүнөө нүхэд Сутемьев, Бухольцев, Мазурин, Бальчиндоржиева, Бадмаева, Молонова гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 120—200 процент дүүргэнэ.

Иимэ амжалта фабрикын коллектив яагаад туйлааб гэхэдэ, фабрикын дирекци, партийна ба профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэлые дээшэлүүлхын тулада саг үргэлжэ оролдодог, анхаралаа табидаг байна. Ажалай түрүү арга метод шудалха, техническэ мэргэжэлые дээшэлүүлхэ техминимумэй кружок энэ фабрикада хүдэлмэрилнэ. Кружогые шалгалтын таһагай начальник нүхэр Жуков хүтэлбэрилнэ. Энэ кружокто фабрикын 45 хүдэлмэришэд һуража, техническэ мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Жэшээнь, хүдэлмэришэн Липина гараар сабхи хададаг байһанаа, мүнөө машинаар хададаг болоо. Тиигэжэ 8 хүдэлмэришэнэй хэхэ ажалые тэрэ гансаараа хэдэг болоо. Нүхэд И. Золотова, Ю. Жарников гэгшэд 2—2 мэргэжэлтэй боложо, алягааршье хүдэлхэдөө үдэрэйнтөө нормые ехээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэлэй дээшэлхэтэй хамта, фабрикын гаргадаг продукциин шанар һайжарна. Жэшээнь, 8 һарын турша соо хоёрдохи сортын продукци түсэбэй ёһоор 6 процентһээ дээшэлхэгүй аад, ажалаа механизацилһанай, хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэлэй дээшэлһэнэй ашаар хоёрдохи сортын продукци 0,3 процент болоһон байна.

Фабрикын хүдэлмэришэд техническэ мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, түрүү арга методые, шэнэ техникые ажалдаа үргэнөөр хэрэглэн, бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой.

С. Тангасов.

Хүдэлмэриин сагые зүбөөр ашаглаһанай ашаар

Урдань гээгдэжэ ябадаг аад, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэһэнэй, социалистическэ мүрысөө һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар манай завод гүрэнэй түсэб хододоо дүүргэдэг болоо. Би хайрсагуудые хэдэг хабтагайнуудые хюрөөдэдэг ажалтайб.

Продукциингаа шанарые һайжаруулхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тулада хүдэлмэриингөө сагай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэжэ, станогойнгоо продукци гаргажа шадаха бүхы аргые дүүрэн ашаглахын түлөө оролдодогби. Модо хюрөөдэдэг станогуудаа цементированнэ шалада бүхэлэн һуулгаад, хибэдэһыень ленточнэ транспортёроор зөөдэг болоһонһоо хойшо цехымнай халаан бүхэн нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

Халаан бүхэнэй хүдэлмэриин урагшатай ябалга хюрөө шүдэлөөшэдэй, станок шалгадаг, заһадаг слесарьнуудай хүдэлмэриһөө ехээр дулдыдадаг. Хюрөө шүдэлдэг Русанов, слесарь Коршунов гэгшэдэй уялгануудаа һайнаар дүүргэдэг дээрэһээ минии станок хүдэлмэриин үе соо техническэ шалтагаанһаа боложо нэгэшье һаатадаггүй. Станогоо һайнаар харууһалан ашаглаһанай ашаар һара бүхэнэйнгөө түсэбые 130 гаран процент дүүргэнэб. Мүнөө 11 һарынгаа түсэб дүүргээб. Тиихэдэ түүхэй эд үлүү гаргашалагданагүй.

Түрэл партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлжэ, 1955 онойгоо түсэб 2 һара урид дүүргэхэб.

А. Колесникова, Улан-Удын модоной заводой станогшон.

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой котельно-гагнуурилгын ц... хаил Матвеевич Карповай хүтэлбэрилдэг бригада хододоо ажалай үндэр бүт... ладаг, үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ. Нүхэр Карпов мүнөө жэлдэ уралан н... гын хоёр дурадхал оруулаа. Баржануудай ханын детальнуудые түрүүндэ ... нугалдаг байгаа. Нүхэр Карпов тэрэниие нугалха станок зохёогоо. Тэрэ ... ашаар ажалай бүтээсэ 2,5 дахин дээшэлээ. Мүн шанарыншье һайжараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Карпов өөрынгөө зохёоһон станок дээрэ ажалла... байна.

А. МАНТАЕВАЙ ...

Оньһото машинануудай аша...

Ликеро-архиин заводой хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые хододоо дээшэлүүлжэ байхын тулада шэнэ техникые үргэнөөр хэрэглэхэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые саг сооһь халан абаха, уралан наринжуулагшадай дурадхалнуудые ажалдаа үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Нэн түрүүн һайн һайн автомадуудые ажалдаа хэрэглэхэ гэжэ шиидэһэн байнабди. 1954 ондо заводтомнай оройдоо 3 автомат хүдэлжэ байһан юм. Мүнөө шэлэй гаршаг хэдэг, таглаадаһа ласададаг, тагладаг, шэл угаадаг автомадууд хэрэглэгдэнэ. Эдэ автомадуудые хэрэглээгүй байхадаа 14—16 хүнһөө бүридэһэн бригада үдэртөө 4—5 мянган литр архи шэлдэ эюулдэг байгаа. Мүнөө архи шэл руу эюулдэг автомадта 5—6 хүн хүдэлхэ зуураа, 12.960 литр архи шэлдэ эюулдэг болоо. Эндэ автомадуудые хэрэглэһэнэй ашаар хүдэлмэришэдэй тоо 3 дахин үсөөрөө. Тэрээнтэй хамта ажалайнь бүтээсэ 3 дахин ехэ болоо.

Автомадуудаа һайса шудалаашье һаа, тэдэнэйнгээ хүсыень хүсэдөөр хэрэглэдэг болохын түлөө шэнэ арга боломжонуудые бэдэрдэг, зарим техническэ дутагдалнуудыень усадхадаг байнабди. Жэшээнь, голодоһо олодог автомадай шарикоподшипнигые тоһодохын түлөө тэрэнээ задалха хэрэгтэй байгаа. Тиигэжэ ажалайнгаа хоёр-гурбан үнэтэ час дэмы гээдэг һэмди. Слесарь нүхэр Рупышев энэ шарикоподшипнигые задалангүй шприцээр тоһод... лөө тэрэнээ нүхэлжэ, шурэ... ха гэһэн дурадхал оруулаа... аргаар тоһодоходо оройдо... минута хэрэгтэй.

Мүн таглаа ласададаг... мадай аппаратурын ... нягай дундуур гарадаг го... һодохын түлөө энэ аппарат... далжа, аяар 3 час дэмы г... али 3500 литр архи бол... шэлдэ эюулхэ сагаа мин... байгаабди. Тэрэ голые бэлэ... тоһододог болохын тулад... хыень үрэмдэжэ нүхэлөөд ... арга би олооб. Тииһэмнай ... долгодо ехэ саг гаргагдахаа...

Ласададаг автомат хайл... сын температура хэмжэх... метргүйгөөр гаргагдаһан ... Хэрбээ ласын температурын ... дусһаа дээшэ болоо һаа, г... шодог, энэ температураһаа ... болоо һаа, ласадалгын ша... дашадаг байгаа. Эндэ а... термометр хэрэглэжэ хүдэл... дурадхааб. Энэ дурадхалы... дой хүтэлбэрилэгшэд һай... ашаглалгада абаһан байна.

Автомадуудые хэрэглэдэг... хадаа манай цехын коллект... рэйнгөө нормые мини 80—... цент дүүргэдэг байгаа. Мүнө... автомадуудые хэрэглэжэ, ... ашаглаһанай, тэрээндэ нар... хэрэглэһэнэй ашаар үдэрэйн... мые, 120—150 процент дүүр...

И. Руднев, ликеро-... заводой ...

ТҮРҮҮ ТЕХНОЛОГИ—АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА АРГА НҮХЭСЭЛ

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ техникые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха гээшэ манай социалистическэ промышленностиин саашадаа хүгжэхэ шухалын шухала арга нүхэсэл болоно гэжэ Коммунистическэ парти болон Советскэ правительство заадаг байна. Энэ заабариие хүтэлбэри болгон Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коллектив шэнэ техникые, түрүү технологиие хэрэглэжэ ажалай бүтээсые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлхын, Эхэ орондоо продукци ехээр бүтээжэ үгэхын түлөө шармайн тэмсэнэ.

Манай заводой коллектив табадахи табанжэлэйнгээ, мүн энэшье жэлэйнгээ түсэбые болзорһооһь урид дүүргэхын түлөө тэмсэхэ зуураа, олон миллион түхэригэй продукци гүрэндөө түсэбһөө гадуур үгэһэн байна. Үйлэдбэриин талмайе нэмэжэ шэнээр барингүйгөөр, үйлэдбэриингөө бии байһан хүсэнүүдые, доторойнгоо резервнүүдые хэрэглэжэ, 1950 онойхитой сасуулхада мүнөө манай завод паровоз—38 процент, вагон—135 процент үлүү ехээр заһабарилдаг, гуули — 90, шэрэм—126, булад—124, түмэр—19 процент ехээр шудхан гаргадаг болоо. Тэрээнһээ гадна, жаротрубна котелнүүдые, уураар хүдэлдэг аккумуляторнуудые ба бусад олон шэнэ продукци заводнай гаргадаг болоо.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ табанжэлэй даалгабариие манай заводой коллектив болзорһоо хахад жэл түрүүн дүүргээ. Энэ оной июнь һарада заводой хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 1950 онойхидо орходоо 53,7 процент дээшэлһэн байна.

Манай коллектив гол түлэб шэнэ техникые болон түрүү технологиие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар эдэ амжалтануудые туйлаһан байна. Мүнөө ехэ хүсэн дээрэ түмэрые түргэнөөр отолхо аргада оруулагдаһан 130 станок заводоймнай цехүүдтэ хүдэлнэ. Тэдэ станогуудта 300 гаран хүдэлмэришэд ажаллана. Паровоз болон вагонуудые заһабарилгада хэрэглэгдэхэ 110 зүйлэй оньһото түхеэрэлгэнүүд, түмэр детальнуудые халуунаар ба хүйтөөр бүтээдэг 80 штампанууд, 141 тусхай инструментнүүд, паровоз болон вагонуудай узелнуудые механическаар болбосоруулха ба суглуулха 115 технологическа процессүүд зохёогдоһон байна.

Үйлэдбэриин болон ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тушаа парти, правительствын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зуураа, манай заводой коллектив энэ жэлэй түрүүшын хахад соо бүхы бэсынь түмэрөөр хэһэн вагонуудые үргэхэ 12 стационарна электродомкрадуудые үйлэдбэридэ хэрэглээ, кузнечнэ цехтэ рессорнуудые хатааха конвейернэ пеэшэн ба бусад олон шэнэ түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Котельнэ ба котел бүтээлгын цехүүдтэ, мүн паровозно комбинадта газаар гагнаха ба зүһэхэ ябадал централизованно аргаар хангагдадаг болоо.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууды заводой үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар нэгэ паровоз заһабарилха саг 142 часаар, нэгэ вагон заһабарилха саг 80 часаар бага болоо. Паровоз болон вагонуудые заһабарилха ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилһанай ашаар 1955 оной түрүүшын хахадта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 102,2 процент дүүргэгдээ. Тиихэтэй хамта үйлэдбэриин культура һайжараа.

Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха технологиие наринжуулгада манай ухаалан зохёогшод, уралан наринжуулагшад ехэ үүргэ дүүргэнэ. Паровоз болон вагонуудай заһабарилгын ажал ехэтэй хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ, түлишэ, түүхэй эд, материалнуудые, бүхы зүйлэй энерги арьбалха, хүдэлмэриин эрхэ байдалые һайжаруулха гэхэ мэтын үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэр эдэбхитэйгээр туһалдаг. Үнгэрһэн 8 һара соо уралан наринжуулагшад 650 дурадхал оруулһан байна. Тэдэнэйнь 266-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Нэбтэрүүлэгдэһэн эдэ дурадхалнуудай экономическа ашань жэл соо 2 миллион шахуу түхэригэй болохо юм.

Арматурна цехын токарь Качунас, вагоно-механическа цехын фрезеровщик Чернышев, модо дархалдаг цехын дархан Цырендоржиев, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг цехын механик Захватихата ба үйлэдбэриин бусад олон түрүүшүүлэй нэрэнүүд манай заводһоо гадна, бүхы республикада мэдээжэ болонхой. Эдэ нүхэд үйлэдбэриие наринжуулан һайжаруулгада өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа гадна, нүхэдтөө һайса туһалдаг юм.

Шэнэ техникэ ба түрүү технологиие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэбэшье һаа, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха, үйлэдбэриие автоматизацилха талаар заводой хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Үйлэдбэриин хүсэн үшөө хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Продукцияа жэгдэ һайнаар гаргалга заводто туйлагдаадүй байна. Паровоз хабсаралгын, булад шудхалгын ба механо-комплектовочно цехүүд гүрэнэй түсэб дүүргэнэгүй.

Манай заводто яараха, тэбэдэхэ ябадалые болюулбал, үйлэдбэриин хүсэн дүүрэнээр ашаглагдажа, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые заводоймнай коллектив зүбшэн хэлсээд, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шэнэ хэмжээ-ябуулганууды баталан абаа. 1955 оной хоёрдохи хахад соо 275 шэнэ, бүри наринжуулагдаһан технологическа процессүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, паровоз болон вагонуудые заһабарилхада үндэр бүтээсэтэй 300 ондоо янзын түхеэрэлгэнүүдые, 100 элдэб штампануудые, 250 тусхай инструментнүүдые хэрэглэхэ, ехэ хүсөөр түргэн отолхо гуримда оруулагдаһан 12 станогые нэмэжэ табиха; керамическа отолуураар бүтээгдэдэг детальнуудые олон болгохо гэхэ мэтые бэелүүлхэ гэжэ хэмжээ-ябуулга соо хараалагдаһан байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбые зүбшэн хэлсэлгэ манай заводой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи хэшээл бүри ехээр үүсхэбэ. Электрогагнууршан нүхэр Петренко, слесарь Натальин, инженер-нормировщик Петров, фрезеровщик Фомин ба бусад олон хүдэлмэришэд табанжэлэй түсэбые зүбшэн хэлсэлгэдэ угаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үнэтэ дурадхалнуудые олоор оруулаа. Манай заводой коллектив шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэжэ, 1960 ондо энэ жэлэйхитэй сасуулхада ажалайнгаа бүтээсые 50 гаран процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн һанамжа 6-дахи табанжэлэй проектдэ оруулаа.

Гүрэнэй 1955 оной болон табанжэлэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон манай заводой коллектив зохёон баталһан хэмжээ-ябуулгануудаа дүүргэжэ, ажалайнгаа бүтээсые бүри ехээр дээшэлүүлэн, алдарта партиингаа XX съездые угтаха байна.

А. Наумкин, ПВЗ-гэй түсэблэлгын-экономическа таһагай начальник.

Нэгэ минута соо юун хэгдэ...

Хүдэлмэриин сагай ми... бүхэниие зүбөөр хэрэглэх... шэ ажалай бүтээсые д... лүүлгэдэ тон ехэ удхаша... тай юм. Ажалай бүтээсын ... шэлһэнэй ашаар 1954 онд... дэлмэриин час бүхэндэ ... орон дотор бүтээн гаргагд... продукциин хэмжээн ... онөйхиһоо 6 дахин ехэ бол... байна.

Манай орон дотор хүдэ... риин нэгэ минута соо юу... дэнэб гээ һаа, иимэ: нэгэ ... нута соо 100 тонно нефть ... на, 30 тонно цемент хэгдэ... гэ шэнэ автомобиль бүтээ... 5 ехэ трактор, ашаанай 10 ... машина, хэдэн олон мото... хэхээр металл нэгэ минута ... хайлуулагдана. Нэгэ ми... соо 12 мянган метр бүд ... гү, али эрэшүүлэй 120 па... оёхо бүд нэхэгдэнэ. Манай ... тал оёдог промышленность... нута соо эрэшүүлэй үмдэхэ ... пар ботинка, эхэнэрэй 200 ... туфли, мүн тэды шэнээн ... бүүдэй гутал оёно. Бусад ... шээнүүдые олоор тоолож... лохо.

Хэрбээ хүдэлмэришэн б... нэй үйлэдбэри дээрэ хүдэ... риингөө үдэрэй туршада ... сахан минута гээгээ һаань ... най гүрэн жэл соо 500 мян... түхэригэй гарзада ороно. ... мүнгөөр 400 мянган квадр... метр талмайтай байрын г... али арба мянга гаран х... комнатотой зохид һайн ... рануудые барижа болохо ... ка. Тиимэһээ хүдэлмэрии... гые тон зүбөөр ашаглаха ... рэгтэй

…жахын мэргэжэлтэд парти, правительствын …халуунаар дэмжэн, хүдэлмэрилжэ байһан колхозуудтаа ороно

…лмэрилжэ байһан колхоздоо …гэшүүн боложо орохомни

…жэлдэ би Улан-Удын …хын техникум дүүргэжэ, …мэргэжэлтэй болоод, …аймагай Куйтунска ма…кторна станцида хүдэлмэ…шоо һэм.

…колхоздо хүдэлмэрилөөгүй …багатай байгаад, түрүү…эшье эхилхэсэ мэдэнгүй …. Харин колхозой правле…йна организаци ехэ ту…зүүлһэн, малажалые эрхи…ультурые дээшэлүүлхэ та…нигуудтай, эдэбхитэдтэй …ни хараалһан хэмжээ…удые халуунаар дэмжэһэн …н түрүүн адуу малай ха…деэлүүлгые һайжаруулжа …эм. Энэ хадаа малай …ые дээшэлүүлхын түлөө …үндэһэ һуури болоно ха… жэлэй туршада энэ хү…илээд һайжаруулагдажа, …ые түлигдэдэггүй байрада …һалгаан, хурьгадые сак…шарно-базова аргаар түл…дэлмэри үргэнөөр ябуу… Малшадай дунда наукын …удые, түрүү дүй дүршэ…рүүлхэ хүдэлмэридэ ехэ …хандуулһан байнаб.

…лэй турша соо колхозой …партийна эхин органи…хамта ябуулһан эдэ бухы …имнай түрүүшын үрэ дүн …аргадаба. Колхознай һү… жэлэйнгээ түсэбые үлүү…гээ. Мүнөө жэлдэ һү һаалга нёдондо жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ боложо байна. Мүн ноолһо хайшалалгаар һайн амжалта туйлаабди. Хэрбээ нёдондо хониной дунда зэргээр 1,7 килограмм ноолһо хайшалһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 2,2 килограмм хайшалаабди. Тэд малшаднай туйлаһан амжалтаяа батадхаха, саашадаа шэнэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табяад, бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

«Колхозуудые агрономическа болон зоотехническэ талаар хангалгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэритэй танилсаад байхадаа, би тэрэниие ехээр һайшаабаб. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — агрономууд болон зоотехнигүүд МТС-һээ колхозуудта ороходоо харюусалгань ехэ болохо, даалгагдаһан ажалаа тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ ёһотой. Энээнһээ урда бидэнэр МТС-эй мэдэлдэ аад, колхоздо хүдэлмэрилжэ байхадаа, хоёрой хоорондо хэбэртэй, хэнэйшье заабариие дүүргэхэеэ мэдэнгүй байгша һэмди. Мүнөө гансал колхозой правлениин, партийна организациин хүтэлбэри доро хүдэлмэрилхэдэмнай ехэ таарамжатай болохо байна. Тиин би хүдэлмэрилжэ байһан колхоздоо гэшүүн боложо орохо гэжэ шиидэээд, колхознигуудай хамтын суглаанда мэдүүлгэ бараяб.

О. Батурин, зоотехник.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хүндэтэ хэрэг

…эй ЦК-гэй сентябрьска бо…ска Пленумүүд хүдөө ажа…һалбаринуудые саашадань …талаар зохихо заабаринуу…эн байна. Энэ заабаринуу…хүдөө ажахын мэргэжэл…хозно үйлэдбэридэ шиидхэ…гэй байһаниинь тодорхой… МТС-үүд болон колхозуудта …хэдэн зуун мэргэжэлтэд—…уд, зоотехнигүүд партиин …гаража, колхозуудые саа…бэхижүүлхын тула оролдо….

…нигүүд П. К. Иванова, К. А. …кий, агроном Ф. И. Сухарев …рын МТС-эй харьяата кол…хүдэлхэеэ ерээ һэн. Тэдэ…досото ажалай ашаар тус …харьяата колхозууд мүнөө …уу бэшэ ургаса ургуулаа, …һаалгые 1,5—2 дахин дээшэ…үнгэрэгшэ 11 һарын тур…эн бүриһөө 1036 литр һү …байна.

…эй хамта, хүдөө ажахын мэр…колхозуудта агрономи…а зоотехническэ һайн туһа…зүүлжэ шададаггүй, зарим…лхозно үйлэдбэриие эмхид… бэшэ, харин заабари үгөө…ошодог байгаа.

…эй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һая гаргаһан тогтоол хадаа колхозно үйлэдбэриин хүгжэлтын түлөө агроном, зоотехнигүүдэй харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ гэһэн шухала документ болоно. Ехэ-Кударын МТС-эй дирекци, партийна организаци, партиин айкомой инструкторска группа колхозуудай агрономическа болон зоотехническэ хангалгые һайжаруулха тухай тогтоолые мэргэжэлтэдтэ һайнаар ойлгуулаа. Тиин эндэхи хүдөө ажахын мэргэжэлтэд «манай ажал колхозуудта» гэжэ мэдүүлһэн байна.

Удангүй П. К. Иванова, С. М. Прибыльский гэгшэд Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд болобо. Колхозой правлени нүхэр Ивановае зоотехнигээр, нүхэр Прибыльскиие агрономоор, нүхэр Замарацкиие колхозой малажалые хүтэлбэрилэгшөөр баталһан байна. Гадна, агроном Сухарев, залуу зоотехник Буянова Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд болоо.

МТС-эй штадһаа гаража, колхозой гэшүүн болоһон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөһэдынгөө дүршэл шадабариие, бухы оролдолгоёо колхозуудые саашань бэхижүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхээр шиидэнхэй.

Л. Юрьев.

50 жэлдэ багшаар хүдэлмэрилжэ байна

1905 ондо хорин хоёр наһатай залуу багша Дарья Кондратьевна Турутанова һургуулиин үүдэ анха түрүүшынхеэ нээжэ, класста ороһон юм....

—Гушаад үхибүүдэй нам тээшэ гайхаһан шэнгеэр шэртээд байхые харахадаа, зүрхэмни шангаар сохисогоогоод абаа бэлэй. Тээд бэеэ шангаар барижа түрүүшынгээ урогые эхилээ һэм,—гэжэ Дарья Васильевна һанан хөөрэнэ...

Тэрээнһээ хойшо 50 жэл үнгэрөө. Энэ үе соо Дарья Кондратьевна хэды шэнээн олон хүниие һургажа гаргааб, хэдэн олон бэрхэшээлнүүдые дабажа гарааб!

Дарья Кондратьевна үнэн зүрхэнһөө бэшэһэн бэшэгүүдые олон газарһаа шабинарһаан хододоо абажа байдаг.

—Хэдэн жэлэй урда тээ миний шабинар байһан аад, мүнөө Эхэ оронойнгоо хилые хамгаалагшад, врачууд, багшанар болоһон гү, али ажахын элдэб һалбаринуудта хүдэлмэрилжэ байһан мэргэжэлтэд ба бусад хүнүүдтэй уулзахадамни хүсэ шадални нэмэһэн шэнги болодог. Тиин ургажа ябаһан залуу үетэниие коммунистическэ общество байгуулагшад болгон хүмүүжүүлжэ, үшөөл олон жэлдэ энхэ мэндэ ябаһайб гэжэ хүсэдэгби,—гэжэ Дарья Кондратьевна байжа хөөрэнэ.

Нүхэр Д. К. Турутанова мүнөө Хойто-Байгалай аймагай Нижне-Ангарскын дунда һургуулиин эхин классуудта заадаг. Тэрэ өөрынгөө классай һурагшадай һайн һурасатай байхын түлөө хододоо тэмсэжэ, бага бэшэ амжалта туйлана. Дарья Кондратьевна бэлэдхэлгүйгөөр, түсэбгүйгөөр урогтоо хэзээдэшье ерэдэггүй. Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые урогтоо хододоо асаржа, урок бүхэнөө методическа үндэр хэмжээндэ үнгэргэдэг юм.

Үни удаан саг соо хүдэлмэрилһэнэйнгөө, үндэр наһатай болоһонойнгоо түлөө пенси абадагшье һаа, Дарья Кондратьевна хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр.

«Амараха сагтнай ерээ бшуу» — гэхые дуулаа һаа уурин хүрэдэг. «Гэртээ юумэ хэнгүй һуулгые би амаралта гэжэ һананагүйб»,—гэжэ Дарья Кондратьевна хэлэдэг.

Иигэжэ энэ алдарта багша үхибүүдые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ бухы хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. К. Турутанова өөрынгөө заадаг 3 дахи «А» класста уншалгын урок үнгэргэжэ байна.

И. Денисовэй фото-текст.

Һурагшадай шефскэ туһаламжа

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые долоон жэлэй һургуулиин коллектив шефтээ абаад, нилээд ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Үнгэрэгшэ хабар тэдэнэр 50 гектар кукуруза тарижа, зундаа харууһалаа. Энэ участогһаань үндэр ургаса хуряагдаа. Мүн һурагшад үбһэ, таряа хуряалгада ябаһан, 250 гектарай кукуруза хуряажа, силос дараһан байха юм.

Мүнөө һурагшад багшанарайнгаа хүтэлбэри доро хартаабха малталсажа, малай типовой байрын һуури табилсажа байна.

Д. Батуев.

Сэлэнгын аймагай тобшо һонинууд

★ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосоод, үрэһэ хүрэнгэ хаахын хажуугаар ажалта үдэртэ авансаар таряа хубаажа байна. 7 һарын ажалта үдэрнүүдтэ түрүү колхознигууд ехэ ороолһо таряа абана. Жэшээлхэдэ, нүхэд Л. Нохошкуев 55 пүүд, П. Хайдапов — 52 пүүд шэнисэ абаа.

★ Һаяхан Ноёхоной долоонжэлэй һургуулиин комсомольско ба пионерскэ организацинуудай үүсхэлээр Зургаан дэбэ гэжэ нютагта пионерскэ костер үнгэргэгдэбэ. Һуралсалай шэнэ жэлдэ зорюулагдаһан энэ костер дээрэ ураһайханай самодеятельностиин кружок 25 номертой концерт харуулаа.

Советскэ Союзай Правительственна делегаци Берлиндэ ерэбэ

БЕРЛИН, октябриин 5. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар зургаан жэл гүйсэһэнэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахын тулада КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн ба секретарь М. А. Суслов (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Химическэ промышленностиин министр С. М. Тихомиров гэгшэдһээ бүридэһэн Советскэ Союзай Правительственна делегаци мүнөөдэр Берлиндэ ерэбэ.

СССР-һээ ГДР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Г. М. Пушкин делегациин составта мүн лэ оролсоно.

ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь, СЕПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь ба ГДР-эй премьер-министрын орлогшо В. Ульбрихт, ГДР-эй премьер-министрын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больц, ГДР-эй премьер-министрын орлогшонор В. Штоф, О. Нушке, П. Шольц, Г. Лох, ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Г. Матери, СЕПГ-эй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд К. Ширдеван, Ф. Эльснер, СЕПГ-эй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүнэй кандидат Г. Варнке, СЕПГ-эй ЦК-гэй секретарьнууд Г. Циллер, П. Вандель, А. Норден, К. Хагер, Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Б. Лейшнер, ГДР-эй министрнүүд К. Вах, К. Вестфаль, Э. Крамер, Х. Беньямин, Г. Рейхельт, ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд Германска Демократическа Республикын, СССР-эй болон арадай демократиин оронуудай тугуудаар гоёсон шэмэглэгдэһэн Шенефельд гэжэ Берлинскэ аэродром дээрэ Советскэ Союзай Правительственна делегациие угтаа.

СССР-һээ ГДР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Г. М. Пушкин аэродром дээрэ Советскэ Правительственна делегациие угталсаа.

Аэродром дээрэ делегациие угтагшадай дунда Германидахи Советскэ бүлэг сэрэгүүдэй командованиин түлөөлэгшэд, демократическа партинуудай болон нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг посольствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

Советскэ Правительственна делегациие угтахын тулада Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн Петре Борила түрүүтэй Румынска Арадай Республикын Правительственна делегациин гэшүүд, тэрэнэлэн Германска Демократическа Республикада байдаг посольствонууд болон миссинүүдые толгойлогшонор аэродром дээрэ ерээ.

Уулзалгын үедэ хүндэтэ харуул жагсаагдаһан байгаа. Мүн СССР-эй болон ГДР-эй Гүрэнэй гимнүүд наадагдаа.

Советскэ Правительственна делегациие толгойлогшо М. А. Суслов аэродром дээрэ доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хээ:

Нүхэр премьер-министр, нүхэдүүд ба ханинар!

Советскэ Правительственна делегациие хани халуунаар угтаһанайтнай түлөө Таанадта баясхалан хүргэхыемнй, Танай столица—Берлинэй хүн зондо, мүн Германска Демократическа Республикын бухы хүн зондо советскэ арадай хани халуун амаршалга дамжуулхые зүбшөөгыт.

Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар зургаан жэл гүйсэһэнэй ойе—энэ гайхамшагта үдэрые Таанадтай хамта тэмдэглэхын ба шэнэ, сүлөөтэ, эб найрамдалда дуратай, демократическа Германиие байгуулгада Танай арадай туйлаһан амжалта тэмдэглэхын тулада манай делегаци Берлиндэ ерэбэ.

Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондо хани һайн харилсаан тогтоогдоод, тэрэнэй жэл ерэхэ тудам бэхижэжэ байһые бидэнэр хананьгяар тэмдэглэнэбди. Манай оронуудай экономическа ба культурна саашанхи хүгжэлтэдэ, бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ энэ баримта тон ехэ удхашанартай.

Манай арадуудай шухала интересүүдтэ зохилдуулан оронуудайнгаа хоорондохи хани барисаае улам саашадань бэхижүүлээл.

Һайнаар угтаһанайтнай түлөө үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб.

Германска Демократическа Республикын Президент Вильгельм Пигтэй Советскэ Союзай Правительственна делегаци уулзаба

БЕРЛИН, октябриин 5. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар зургаан жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ СССР-һээ ерэһэн Правительственна делегациие хүтэлбэрилэгшэ КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн ба секретарь М. А. Суслов, тэрэшэлэн делегациин гэшүүд: СССР-эй Химическэ промышленностиин министр С. М. Тихомиров, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Г. М. Пушкин, Германска Демократическа Республикын Президент Пигтэй 1955 оной октябриин 5-да Нидершенхаузен гэжэ тэрэнэй хүдэлмэрилдэг байшан соо уулзаа.

Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь, СЕПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь ба ГДР-эй премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт уулзалга дээрэ байлсаа.

…рманска Демократическа Республика— …мецкэ арадай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгуури мүн

…нска Демократическа Рес…н байгуулагдаһаар зургаан …ой октябриин 7-до гүйсэхэнь. …хамшагта үдэр бухы немец…ай национальна һайндэр мүн. …ска арад зонтой хамтадаа …тэ үдэрые социалистиче…н түгэс лагериин бухы ара…эб найрамдалда дуратай бү…түрэлтэн тэмдэглэлсэжэ бай….

…нска Демократическа Рес…н байгуулагдаһан ушар Ев…үхэдэ эрид эрьелтэ болоо …И. В. Сталин заагаа бэлэй. …байгуулагдаһанай ашаар …нациин нэгэдэлэй бата бэ…н табигдаһан, нэгэдэмэл де…ческа ба эб найрамдалда …й Германиин түлөө тэмсэлэй …этэ база бии болгогдоһон

…эн зургаан жэлэй туршада …хүгжэлтэдэ Германска Де…ческа Республика илалта …э зам дабажа гараад, не…радай эб найрамдалда дура…хүсэнүүдэй түшэг тулгуу…ю. Республикын арадай ажа…р промышленна ба финан…онополинуудай эзэрхэлгэ бү…усадхагдаа, юнкерскэ га…лгэ үгы хэгдээ. Энэ хадаа …тор монополинуудай ба по…дэй политическэ эзэрхэл…гааһан байна. Тиигэжэ Гер…территориин гурбанай нэгэ …милитаризм үндэһөөрөө үгы … социалистическэ амгалан …тын мандаха арга болом…болгогдоо.

…түрээ гартаа абаһан Германска Демократическа Республикын ажалшад нийтын ба гүрэнэй шэнэ байгуулалтые бэхижүүлхын, шэнэ, сүлөөтэ ажабайдал байгуулхын түлөө эдэбхи хэшээлтэйгээр тэмсэжэ оронхой. Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин хүтэлбэри доро ябаһан ГДР-эй хүдэлмэришэн анги ажалша таряашадтай эдэршэгүй холбоо барисаа байгуулжа, германска арадай бухы демократическа ба патриотическа хүсэнүүдые национальна нэгэдэмэл фронтдо нэгэдхэн, милитаризмые һэргээн бодхооxo аюулда эсэргүү тэмсэл, оронойнгоо нэгэдэхын түлөө, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэл толгойлно.

«Германиин зүүн зүгтэ, — гэжэ СССР-эй ба ГДР-эй Правительственна делегацинуудай хоорондохи хэлсээнүүдэй үедэ 1955 оной сентябриин 17-до нүхэр Н. А. Булганин тэмдэглээ һэн, — агуухэ демократическа хубилалтануудхэгдэжэ, тэдэнэй ашаар арад зон, немецкэ хүдэлмэришэд, таряашад, ажалша интеллигенци өөһэдөө засаг түрэеэ гартаа абаа. Эгээл эрхим дээдэ һанал хүсэлые бэедээ шэнгээһэн, үнэхөөр эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн Германиин түүхэдэ анха түрүүшынхеэ байгуулагдаад, амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Тэрэнэй түлөө Германиин түрүү хүнүүд үни удаан жэлнүүдэй туршада тэмсэһэн байгаа».

Германска Демократическа Республикын экономико улам амжалтатайгаар хүгжэжэ ба бэхижэжэ байна. Түрүүшын табанжэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ промышленна продукци хоёр дахинһаа үлүү ехээр бүтээн гаргагдадаг болобо. Промышленностияа хүгжөөхэ зуураа, ГДР-эй ажалшад хадаа үни удаан сагһаа хойшо байгуулагдаһан, экономическа холбоо барисаань эбдэһэн, Германиин хоёр хуби боложо хубаагдаһан ушарһаа тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые дабажа гарахын түлөө эрид шууд тэмсэнэ. Түүхэй эдээр ба хүсэд болбосоруулагдаагүй зүйлнүүдээр арадай ажахые түсэбэй ёһоор хангахын тула республика доторнь промышленностиин шиидхэхы һалбаринуудай томо томо хэдэн предприятинууд шэнээр баригдаһан ба шэнэдхэн байгуулагдаһан байна. Одер дээрэхи Франкфуртда «Ост» гэжэ металлургическа комбинат, Сталиншгадтахи И. В. Сталинай нэрэмжэтэ металлургическа комбинат гэхэ мэтэ хүндэ индустриин томо предприятинууд байгуулагдаа.

Жэл ерэхэ бүри Германска Демократическа Республика дотор промышленна үйлэдбэриин хүгжэлтын темп ургана. 1954 ондо промышленна үйлэдбэриин ургалтын темп хэрбээ 10 процент болоһон байгаа һаа, харин 1955 оной нэгэдэхи ба хоёрдохи кварталнуудта тэрэ 12 процент болоһон байна. Хүндэ индустриин шухала һалбаринуудай ургалтын темп бухы промышленностиин продукциинуудай ургалтын темпые нилээд ехээр үлүүлнэ. Энэ хадаа шэрэм ба булад үйлэдбэрилгэдэ, прокатна заводуудай түхеэрэлгэ, кузнечнэ түхеэрэлгэ, энергетическэ машинануудые, тракторнуудые ба ашаанай автомобильнуудые үйлэдбэрилтэдэ нэн түрүүн хамаадана.

Тиимэ болохолоороо, немецкэ арадай хүсэл оролдолгын, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай ахадүү ёһоной туһаламжын ашаар ГДР-тэ нилээд ехэ хүндэ промышленность байгуулагдаа. ГДР-эй индустриальна хүгжэлтэдэ һаад хэхэ, ГДР-эй экономикые һуларуулха зорилгоор Германиин таһаранги байдалые хэрэглэхэ гэһэн гадаадын ба дотоодын дайсадай бухы һэдэлгэнүүд буруутан һалаа.

Германска Демократическа Республикын промышленностьда социалистическэ сектор булюу һуури эзэлнэ. Республикын мүнөө байгаа территори дээрэ 1944 ондо капиталистическэ томо монополинууд промышленна үйлэдбэриин 60 процент шахууе өөһэдынгөө гарта барижа байгаа. 1954 оной эсэстэ промышленна үйлэдбэриин 86 тухай процентнь социалистическэ секторто хамаатай болоһон байна. 1955 ондо промышленность доторнь социалистическэ сектор улам ургаа.

Промышленна хэлбэришэгүй дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ ГДР-эйн хүдөө ажахы хүгжэнэ. Промышленность хадаа жэл бүри олон тооной тракторнуудые, комбайнуудые, сеялкэнүүдые, жаткануудые, молотилкануудые ба бусад машинануудые хүдөө ажахыдаа үгэнэ. 1953 ондо республика доторхи машинно-тракторна станцинуудынь 23 мянга үлүүтэй тракторнуудтай болоһон байгаа. Химическэ промышленностиин амжалтатайгаар хүгжөөгдэһэнэй ашаар хүдөө ажахы минеральна үтэтжүүлнүүдые улам ехээр абадаг боложо байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа газартаряалангайнь ургасые дээшэлүүлхэ, ороолһо тарянай ба хүдөө ажахын бусад культурануудай валовой суглуулбариие ехэ болгохо хэрэгтэ туһална. Дайнай урда тээхи үеынхитэй сасуулбал гектар бүриинь ургаса нилээд ехээр дээшэлээ. Энэ талаар ГДР дэлхэйн үсөөхэн оронуудай нэгэниинь болоно. Жэшээнь, 1954 ондо республика доторхи ургасань 1934—1938 онуудай хэмжээнэй табанай нэгэ хуби шахуу ехэ болоо.

Механизированнэ томо ажахын булюу байһанда этигэн, ГДР-эй ажалша таряашад улам эдэбхитэйгээр, үнэхөөр һайн дураараа хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудые байгуулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ республика доторнь 5 мянга үлүүтэй үйлэдбэриин кооперативууд бии болоһон байгаа. Тэдэнэр хүдөө ажахын ашаглагдажа болохоор бухы талмайн 13 процент үлүүтэйе элдүүрилнэ.

ГДР-эй промышленностиин ба хүдөө ажахын ургалта ажалшадай материальна ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулна. 1954 ондо хүн зоной олзо доход 1953 онойхиһоо 12 процент, тиихэдэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай доход 14 процент ехэ болоһон байгаа. Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ үнгэрөөшэ 1954 ондо 1953 онойхиһоо 16 процент ехэ болоо.

Германска Демократическа Республика дотор культурна байгуулалта саашанхи дэбжэлтын замаар хүгжөөгдэжэ байна. «Наукые ба культурые хүгжөөхын тула ГДР-тэ хэгдэһэндэл иимэ ехэ юумэ Германида хэзээдэшье хэгдээгүй юм», — гэжэ ГДР-эй президент нүхэр Вильгельм Пик заагаа һэн. 1950 ондо республика доторнь 20 университедүүд ба дээдэ һургуулинууд байһан аад, мүнөө 46 болгогдонхой. Наукые ба культурые хүгжөөлтэдэ 1950 ондо 1,7 миллиард марок гаргашалагдаһан байгаа һаа, 1954 ондо 3,2 миллиард марок гаргашалагдаа.

Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай политика ябуулһанай ашаар ГДР болбол эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй дунда хүндэтэ һуури эзэлжэ, уласхоорондын нэрэ хүндэдэ ба этигэл найдабарида хүртөө. ГДР-эй уласхоорондын холбоо барисаан хэлбэришэгүйгөөр үргэдэнэ, бэхижэнэ. Мүнөө үедэ республика хадаа зуугаад шахуу оронуудтай, нэн түрүүн Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай худалдаа наймаа эрхилнэ. Капиталистическэ 20 гүрэнтэй ГДР худалдаа наймаанай удаан сагай хэлсээ баталанхай.

Германска Демократическа Республика Советскэ Союзтай, социалистическэ лагериин бухы оронуудтай бата нягта холбоо барисаа байгууланхай. ГДР-эй байгуулагдаһан түрүүшын үдэрһөө хойшо Советскэ Союз тэрээнтэй хани харилсаа байгуулжа, жэл ерэхэ бүри тэрэнээ үргэдхэн бэхижүүлнэ.

Бэеэ даанхай бусад гүрэнүүдэйхидэл адли тиимэ харилсаануудые Германска Демократическа Республикатай тогтоохо тухай Советскэ правительствын 1954 оной мартда толилогдоһон шиидхэбэри хоёр оронуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаа хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта болоо. Советскэ правительствын энэ шиидхэбэри ГДР-эй үмэнэ амгалан хүгжэлтын үргэн зам нээжэ үгөө.

Советскэ Союзай ба ГДР-эй правительственна делегацинуудай москевско хэлсээнүүдэй дүнгүүд СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи харилсаануудые хүгжөөлгын түүхэдэ шэнэ шата боложо үгөө. Хэлсээнүүдэй эсэстэ баталагдаһан, «Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз ба Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи харилсаанууд тухай Договор», мүн тэрэнэлэн бусад документнүүд СССР-эй ба ГДР-эй хани харилсаануудые

(Түгэсхэлынь 1-дэхи нюурта)

БЕЛГРАДТА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕЛЕГАЦИИН ОШООД БАЙЛГА ТУХАЙ

БЕЛГРАД, октябриин 5. (ТАСС). Үсэгэлдэр үглөөгүүр СССР-эй Верховно Соведэй делегаци ФНРЮ-гэй арадай союзна Скупщинын түрүүлэгшэ Моше Пьядетай уулзаба. Делегациие толгойлогшо А. П. Волков СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые хаа хаанагүй нүхэрэй ёһоор угтаһанайнь түлөө М. Пьяде болон тус уулзалга дээрэ байлсаһан Скупщинын депутадуудта баясхалан хүргэһэн байна. Югославиин болон Советскэ Союзай парламентнуудай хоорондо байгуулагдаһан холбоо барисаан бидэнэрэй хани барисаата холбоое саашадань бэхижүүлгэдэ, арадуудай хоорондохи эбтэ байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха байха гэжэ А. П. Волков мэдүүлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые амаршалха зуураа, Моше Пьяде гэгшэ нюураараа сэхэ байгуулһан холбоо барисаан хадаа оронуудай ажабайдалтай бүхы талаар танилсаха ба дүй дүршэлөө андалдан абалсаха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ хэлэбэ. Манайда байхадаа таанар Югославиин туйлаһан бүхы юумэтэй танилсаха арга боломжотой байхат гэжэ М. Пьяде тэмдэглэнэ. Манай орон дотор таанарай ерэһэн ушар хадаа оронуудаймнай хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ һайн үрэтэй байха гэжэ би найданаб гэбэ.

Мүн тэрэ үдэртөө советскэ делегаци Авал дээрэ хүдөөлүүлэгдэһэн танигдахагүй нэгэ солдадай хүүр дээрэ венок табиба. Тэндэнь иигэжэ бэшээтэй: «Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ наһа бараһан югославска сэрэгүүдтэ—СССР-эй Верховно Соведэй делегациһаа».

Венок табиһанайнь һүүлээр белградска гарнизоной түлөөлэгшэ подполковник В. Петрович Белградые сүлөөлхын түлөө югославска болон советскэ арминуудай хэһэн дайнай байлдаанууд тухай депутадуудтай хөөрэлдөө. Һүүлээрнь СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Белградые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта наһа бараһан югославска болон советскэ сэрэгшүүдэй хүдөөлүүлэгдэһэн газар дээрэ ошожо, памятнигуудай хажууда веноогуудые табиба.

Үдэрынь СССР-эй Верховно Соведэй делегациие хүндэлжэ Скупщинын байшан соо Югославиин арадай союзна Скупщинын түрүүлэгшэ Моше Пьяде гэгшын түхеэрһэн обед дээрэ байгаа.

Обедэй урда тээ М. Пьяде, союзна вечын түрүүлэгшэ В. Зечевич үйлэдбэрилэгшэдэй вечын түрүүлэгшэ И. Божичевич болон Скупщинын депутадууд хани барисаата, хүхюу баяртай хөөрэлдөө хэжэ, ФНРЮ-гэй парламентска органуудай ажалябуулга тухай СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта хөөрэжэ үгэһэн, хэдэ хэдэн асуудалнуудта харюусаһан байна.

Имагта һайн, эбтэ оршон байдалда болоһон обедэй үедэ М. Пьяде А. П. Волков хоёр үгэ хэлэбэ. Амаршалгынгаа үгэ соо М. Пьяде иигэжэ хэлээ:

— Хүндэтэ хани нүхэд, Советскэ Союзай Верховно Соведэй түлөөлэгшэнэр, нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Верховно Соведэй түлөөлэгшэнэр мүн бологшо таанарые үнэн зүрхэнһөө амаршалха ба Югославиин Федеративна Арадай Республика һайнаар айлшалхые хүсэхэ байһандаа би золтой гээшэб. Һаяхан танай агууехэ гайхамшагта һайхан оронһоо манай парламентска делегаци бусажа ерээ. Делегациимнай таанар, арадай депутадууд болон Советскэ Союзай арадууд халуун зүрхэнһөө хүндэлэн угтаа. Манай делегаци советскэ хүнүүдэй ехэ туйлалтануудта болон зохёон байгуулхы хүсэл оролдолгодо, мүн тэрэшэлэн арадууд болон гүрэнүүдэй хоорондо бата бэхи эбтэ байдал болон эбтэ хани харилсаа байгуулхын түлөө үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэжэ байһандань этигэнхэйгээр бусажа ерээ. Манай парламентска делегаци Югославиин арадуудта советскэ арадай үнэн зүрхэнһөө, дуратайгаар хандажа байһандань, Советскэ Союз болон Югославиин Федеративна Арадай Республика хоёрой хоорондохи хани барисаан болон эбтэ байдалай политикые бүхы талаарнь, үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ байһандань этигэнхэйгээр Советскэ Союзһаа бусажа ерээ гэжэ би тэрэшэлэн шухала болгон зааха хүсэлэнтэйб.

Арадай депутадууд болон манай ороной арадууд Югославида танай ерэһэн ябадалые гансал манай оронуудай хоорондохи харилсаануудые таатай һайн болгохо хэрэгтэ туйлагдаһан үрэ дүнгүүд бэшэ, харин тэрэшэлэн бэе бэеэ һайнаар мэдэлсэжэ ба ойлголсожо, белградска декларациие бодото байдал дээрэ хангаха болон эрид шууд бэелүүлхын түлөө хоёр правительствонуудай хүсэжэ байһаниие харуулһан ябадал мүн гэжэ тоолоно.

Гүрэнэй ажал-ябуулагшадай болон арадай депутадуудай нюурааараа уулзажа байгуулһан холбоо барисаан, тэрэшэлэн арадууд болон гүрэнүүдэй эрмэлзэлгые, һанал бодолые ойлголсоһон ябадалынь бэе бэеэ ойлголсолгын мүнөө үеын шухала үнэн зүб зам мүн гэжэ мэдэһэн дээрэһээ манай орондо таанарай ерэһэн ябадалые ехэ удхашанартай гэжэ тоолонобди.

Манай харилсаануудые амжалтатайгаар, нилээд түргэнөөр хүгжөөһэн ябадал хадаа Белградска декларациин ёһоор манай оронуудай харилсаануудай мүнөө үедэхи бодото демократическа гуримуудай ашаар туйлагдаха аргатай байгаа гэжэ урданай түбэгтэй ушарые хараадаа абан хэлээ һаа, танай һанал бодолтой таараха гэжэ би тоолоноб. ФНРЮ-тэй президент нүхэр Тито болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Булганинай гараа табиһан энэ түүхэтэ документ хадаа хоёр гүрэнүүдэй эбтэ байдалай болон бата бэхи холбоо харилсаанай үндэһэ табяа, уласхоорондын эбтэ байдалые, аюулгүй байдал болон холбоо харилсаае бэхижүүлгэдэ горьтойхоноор туһалаа.

Хүндэтэ ханинар, манай орондо ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй түлөөлэгшэнэр мүн бологшо таанарта манай орон дотор хараха дуратай юумыетнай—тэрэнэй алдарта һонин юумэнүүдые, байгаалиин баялигуудые, тэрэнэй ажахын болон политическэ хүгжэлтые, тэрэнэй ниитын болон политическэ байгуулалтые манай Скупщинын харуулха арга боломжотой байһандань би баяртай байнаб. Югославиин гражданинуудтай сэхэ холбоо барисаа байгуулжа, манай хүнүүдэй ажабайдал болон хүсэл оролдолготой, тэдэнэрэй үзэл бодолтой, эрмэлзэлгэтэй танилсаха хүсэд арга боломжотой байһандатнай бидэнэр этигэнэбди. Танай оронтой холбоо харилсаа болон эбтэ байдал байгуулха политикые манай арадуудай хүсэд дэмжэжэ байһаниие, советскэ арадуудта тэдэнэй эбтэ ёһоор хандадаг байһаниие хаража мэдэхэт гэжэ би найданаб. Манай оронтой эбтэ байдалай харилсаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүсэл оролдолгые, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада зорюулагдаһан тэдэнэрэй алхамуудые манай хүнүүд миил һайнаар мэдэнэ бэшэ, харин тон схээр сэгнэжэ байһаниинь мэдэхэ аргатнай олдохо бэзэ гэжэ би тоолоноб. Энэ хэрэгтэ зорюулагдан бусад оронуудай хэһэн ямаршье алхамуудые манай хүнүүд тэрэшэлэн һайн мэдэнэ ба үндэрөөр сэгнэнэ. Манай правительствын эрид, шууд сэхэ демократическа, эбтэ байдалда дуратай гадаадын политика, эдэбхитэ холбоо харилсаа хүсэжэ байһан бүхы оронуудтай амгаланаар ажабайдал, эдэбхитэ холбоо харилсаанай ба эбтэ байдалай политика манай хүнүүдэй ухаан бодолдонь, зүрхэндэнь гүнзэгыгөөр хадуугданхай байһаниинь хаража мэдэхэ аргатай байхат гэжэ би найданаб.

М. Пьяде Советскэ Союз болон Югослави хоёрой хоорондо бата бэхи, эбтэ хани барисаа байгуулхын түлөө юрөөл табиба.

М. Пьядиин амаршалгын үгэдэ харюу болгон СССР-эй Верховно Соведэй делегациие толгойлогшо А. П. Волков иигэжэ хэлээ:

Нүхэр түрүүлэгшэ! Хүндэтэ нүхэд!

Танай гайхамшагта орондо айлшалха ба танай арадай ажабайдалтай танилсаха гэжэ СССР-эй Верховно Соведтэ эльгээһэн уряалай түлөө Югославиин Федеративна Арадай Республикын арадай союзна Скупщинада халуун зүрхэнэй баясхалан хүргэхые СССР-эй Верховно Соведэй делегаци нэн түрүүндэ хүсэнэ.

Энэ уряалыетнай абаад, бидэнэр, советскэ парламентын түлөөлэгшэнэр, манай хани барисаата Югославиин газар дээрэ ехэ ханамжатайгаар ба хүхюу баяртайгаар ерээбди, мүнөөдэр олонациональна Советскэ Союзай бүхы арадуудай үмэнэһөө Югославиин арадуудта халуун баяр хүргэхые хүсэнэбди.

Эбтэ байдал болон бэе бэеэ ойлголсохо ябадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ манай парламентнуудай нюураараа ушаржа, холбоо барисаа байгуулгын удхашанар тушаа арадай союзна Скупщинын түрүүлэгшэ нүхэр Пьяде гэгшын хэлэһэниие хүсэд дүүрэн зүбшөөхэ зуураа, парламентска делегацинуудай хоорондоо ябалсалга хадаа ажахын, политическэ болон культурна ажабайдалай бүхы талаар нягта холбоо харилсаа байгуулха хэрэгтэ гайхамшагта үндэһэ һуури боложо үгэхэ байна гэжэ батаар найдаһанаа мэдүүлхые хүсэнэбди.

Манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай таатай һайн болоһониинь уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, бүхы дэлхэй дээрэ эбтэ байдал болон аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ горьтойхон баримтануудай нэгэн мүн болоно.

Советскэ арад белградска декларациие болон энэ декларациие бэелүүлгэдэ манай правительствонуудай абаһан хэмжээнүүдые ехэ ханганалтатайгаар хүлеэн абаа, манай эбтэ хани барисаан үшөө үргэнөөр хүгжэхыень, бидэнэрэй һанаад үзэхэдэмнай хүшэр хүндэ байһан үеынхиһөө урда тээхидэ орходоо энэ эбтэ барисаанай үшөө бата бэхи байхые үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэн хүсэнэ.

Танай орон дотор ерээд байхадаа, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союз дотор Югославиин арадай союзна Скупщинын делегациин ошоһоной эсэстэ бата бэхи, бэе бэеэ этигэлсэлгын ба хүндэлэлгын харилсаанда үндэһэлһэн, манай арадуудай эбтэ байдалай эрмэлзэлгэдэ хүсэд харюусамаар харилсаанууды тогтохыень СССР-эй Верховно Соведэй делегаци халуун зүрхэнһөө хүсэхэ байна.

А. П. Волков югославска болон советскэ арадуудай эбтэ байдалай түлөө, югославска баатарлиг арадай түлөө, Югославиин коммунистнуудай алдарта партиин түлөө, тэрэнэй центральна комитедэй ба югославска арадайударидагша—маршал Титын түлөө юрөөл табиба.

Хахад үдэрэй хойто тээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Белградай арадай музей, Кал Магдан дээрэхи арадай-сүлөөлэлгын дайнай музей орожо хараа. Арадай музейн байшан сооһоо Советскэ Союзай делегациин гарахадань Белградай ажалшад альга ташалгаар угтаа.

Үдэшэлэн СССР-эй парламентска делегаци драматическа театр соо «Егор Булычов» гэжэ зүжэг харааһан байна.

ГРЕЦИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР ПАПАГОС НАҺА БАРАБА

АФИНЫ, октябриин 5. (ТАСС). Удаан саг соо үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр октябриин 4-нэй һүни Грециин премьер-министр Папагос наһа бараа. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Стефанопулос гэгшые премьер-министрын уялгые дүүргэгшээр томилхо Указда наһа барахынгаа хэдэн час урда тээ гар табиһан байна.

Германска Демократическа Республика—немецкэ арадай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгуури мүн

(Түгэсхэл)

хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ гайхамшаг алхам мүн байна. Хоорондохи харилсаануудnай гүйсэд тэгшэ эрхын, өөһэд өөһэдынгөө бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлсэхэ ба бэе бэеынгээ доторой хэрэгүүдтэ хамаархалсахагүй ябадалые үндэһэ болгоно гэжэ хэлсээ хэжэ байгаа хоёр таланууд онсо баталһан байна. Тэрэнэй ёһоор, Германска Демократическа Республика болбол дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудые, тэрэ тоодо Германска Федеральна Республикатай харилсаа хэхэ, мүн тэрэшэлэн бусад гүрэнүүдтэй харилсаа хүгжөөхэ ябадалаа өөрөө шиидхэхэ байна.

СССР ГДР хоёрой хоорондо байгуулагдаһан хани ёһоной харилсаае, нягтаар харилсан ажаллалгые бэхижүүлгэдэ ба саашадань хүгжөөлгэдэ энэ Договор туһалха байха гэжэ хэлсээнүүд тухай түгэсхэлэйнгөө коммюнике дотор хэлсээ хэжэ байгаа таланууд батаар найдана. Энэ Договор Европодо эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл болоно, эб найрамдалда дуратай ба демократическа гүрэн боложо Германиин нэгэдэхи ябадалда туһалха байна гэжэ хоёр таланууд мүн лэ найдана. Баруун Германиие дахинаа зэбсэгжүүлэн, Хойто-атлантическа сэрэгэй союзда (НАТО-до) тэрэниие оруулһан 1954 оной парижска хэлсээнүүд германска асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ һаад тойбо ушаруулна. СССР ГДР хоёрой хоорондохи харилсаанууд тухай Договор энэ шэнэ байдалые хараадаа абана. Германска асуудалые шиидхэхэ хэрэгые немецүүдэй өөһэдынь гарта үгэхэ гээшэ тохёолдоод байһан оршон байдалда эгээл зүб зам боложо үгэнэ. «Немецүүд нэгэ столдо!» гэһэн лозунг Германиин хоёр хубиин хүн зоной дунда улам хүндэтэй боложо байна.

Германска Демократическа республика бэеэ даанхай гүрэн мүн. Тэрэ хадаа Европын ба Азиин хэдэн оронуудта, тэрэ тоодо агуухэ хоёр гүрэнүүдтэ—Советскэ Союзда ба Хитадай Арадай Республикада мэдэрэгдэнхэй. Советскэ Союз ба Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи харилсаанууд тухай договор ГДР-эй уласхоорондын нэрэ хүндые, мүн тэрэшэлэн гүрэнэйнь бэеэ даанхай байдалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

СССР ГДР хоёрой хоорондохи харилсаанууд тухай Договор Германиин хоёр гүрэнүүдэй бэе бэедээ дүтэлхэ ябадалда туһалха, эб найрамдалда дуратай ба демократическа гүрэн болгон Германиин нэгэдэхэ хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болохо байна.

Германска Демократическа Республикын оршожо байһан ушар түүхэтэ байдал мүн. Тэрэ хадаа бүхы немецкэ арадай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдые нэгэдүүлнэ. Германиин саашанхи хуби заяа тодорхойлогдоходоо, ГДР-эй, тэрэшэлэн Германска Федеральна Республикын һанамжа хараада абтаха зэргэтэй.

Германска Демократическа Республикын ажалшад өөһэдынгөө хүдэлмэришэн-таряашанай гүрэниие саашадань бэхижүүлэн, национальна һайндэрөө тэмдэглэжэ байна. ГДР-эй ниитын ба гүрэнэй байгуулалта хэзээ хэзээнэйхиһээ бата түгэс болонхой. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа хамгаалхын түлөө, ниитэнациональна эгээл гол шухала асуудалые—демократическа амгалан үндэһэ һуури дээрэ ороноо нэгэдүүлхэ асуудалые шиидхэхэ зорилгоор Германиин хоёр хубиин хоорондо хэлсээ баталхын түлөө шууд сэхээр тэмсэжэ байһан ГДР-эй правительство бүхы немецкэ арадта хүндэлэгдэнэ, этигэгдэнэ.

«Германска Демократическа Республикын ажалшад,—гэжэ Советскэ Союзай ба ГДР-эй правительственна делегацинуудай хоорондо үнгэргэгдэһэн хэлсээнүүдэй үедэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Н. С. Хрущев тэмдэглээ һэн,—социалистическэ байгуулалтын замда оронхой. Энэ хадаа немецкэ арадай ажабайдалда түүхэтэ агуухэ событи мүн.

Гайхамшагта ойн үдэртэй дашарамдуулан, советскэ арад германска арадта тон лэ үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэн, Эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй түлөө, шэнэ, социалистическэ ажабайдал байгуулхын түлөө тэмсэлдээ гайхамшагта амжалтануудые туйлахыень хүсэнэ.

Я. МАКАРЕНКО.

Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойе Индонезидэ һайндэрлэлгэ

ДЖАКАРТА, октябриин 5. (ТАСС). Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойе индонезийскэ арад мүнөөдэр тэмдэглэбэ.

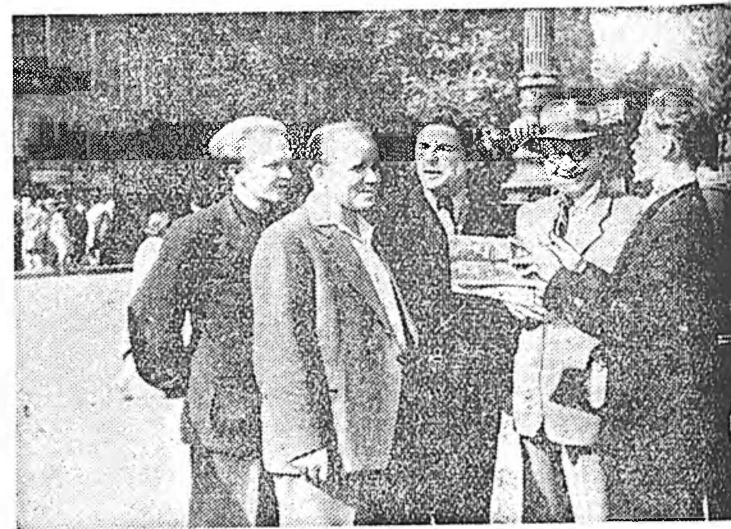
Энэ ойтой дашарамдуулагдан сэрэгэй парад Джакартада боложо, тэрээндэ бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй подразделенинүүд хабаадалсаа. Парадта хабаадагшадай үмэнэ Президент Сукарно үгэ хэлэжэ, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө индонезийскэ арадай хэжэ байһан тэмсэл тухай, тэрэ тэмсэлдэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дүүргэһэн үүргэ тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Арадай болон армиин бата нэгэдэлэй шухала байһые тэмдэглэхэ зуураа, нацынгаа интересүүдтэ хододоо үнэн сэхэ байхыень армиие Сукарно уряалһан байна. Хүсэд национальна бэеэ даанхай байдал туйлахые, мүн Баруун Ирианиие бусаахын түлөө, национальна экономикые дэбжээхын түлөө, ороноо индустриализацилхын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлхые президент уряалаа.

Мүнөө болоһон парламентска һунгалтын удхашанарые тэмдэглэхэ зуураа, республикын конституциие баталха зэргэтэй учредительнэ суглаанай һунгалтын декабрьда болоходо голосованида эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень арадые Сукарно уряалаа.

Индидэ уһанай үер болобо

ПАРИЖ, октябриин 5. (ТАСС). Уһанай үер боложо, Пенджаб ба Пепсу гэжэ штадуудта олон гэр байра һандаргагдаа, 21 хүн үхөө гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Делиһээ мэдээсэнэ.

Дели шадарай райондо уһа ехэтэй бороо ороно. Столицаһаа 300 километрын газарта байдаг Лудхиан гэжэ нютагта октябриин 2-һоо 4 хүрэтэр тон ехэ уһатай бороо ороо. Энэ районой олон тосхонууд уһанда абтаа.



Советскэ туристнууд Венгерскэ Арадай Республика ошоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Будапештын үйлсэдэ. Зүүн гарһаа—ленинградска ар[...] Л. Шемоновский, Братислава городһоо (Чехословаки) ерэһэн инженер [...] ленинградска архитектор Б. Попосов, нютагай хүн Р. Ференит ба лен[...] архитектор Г. Иванов.

ТАСС-эй фотох[...]

Мексикэдэ уһанай үерһөө хохидоһон зондо Советскэ Союзай туһалам[...]

Байгша оной сентябрь һарада Мексикэдэ хүсэтэ шуурган боложо, уһа ехэтэй бороо орожо, үер ба ехэ һандарал болоо. Олон мянган хүн зон гэр байрагүй үлэбэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын Обществонуудай Союзай Гүйсэдхэхэ Комитедэй Түрүүлэгшын Орлогшо П. Д. Диваков Мексиканска Улаан Хэрээһэнэй Түрүүлэгшэ Алехандро Кихანодо нимэ телеграмма эльгээбэ:

«СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын Обществонуудай Союзай Гүйсэдхэхэ Комитет болбол орон доторнь байгаалиин хёо болоһонтой дашарамдуулан, үнэн зүрхэнһөө һанаагаа зобожо байһанаа Улаан Хэрээһэнэй олон миллион гэшүүдэй ба бүхы советскэ арадай нэрэһээ Мексикын арад зондо мэдүүлнэ. Уһанай үерһөө хохидоһон Мексикын хүн зондо туһаламжа үзүүлхын тула Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын Обществонуудай Союзай Гүйсэдхэхэ Комитедэй Президиум 100 [...] песо үгэнэ».

Мексикэдэ байгаа СССР[...] сол А. Г. Кулаженков бай[...] октябриин 4-дэ Мексикын [...] дын хэрэгүүдэй министрын [...] Горостистой уулзажа, хёо[...] рагдаһантайнь дашара[...] Мексикын арад зониие сов[...] дай хайрлажа байһан ту[...] дүүлээд, уһанай үерһөө х[...] Мексикын хүн зондо [...] СССР-эй Улаан Хэрээһэ[...] Улаан Хахад һарын Общ[...] дай Союзай нэрэһээ 100 мян[...] сын чек Горостисто барюула[...]

Энэ арюун нангин хэрэгы[...] канска правительство үнд[...] нэнэ гэжэ Мексикын Гадаа[...] гүүдэй министрын орлогш[...] тие мэдүүлээд, туһаламжа[...] нэйнь түлөө СССР-эй Улаан [...] нэй ба Улаан Хахад һарын [...] вонуудай Союзда правит[...] нэрэһээ баясхалан хүргэбэ. [...]

(Т[...]

ООН-эй Генеральна Ассамбл[...] X сесси

Генеральна Ассамблейн октябриин 3-һай уд[...] заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 4. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэр үдэрэй заседани дээрэ юрэнхы политическэ дискусси боложо, Израилиин болон Сириин түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Израилиин делегат Эбан Израилиин ба арабска оронуудай хоорондохи харилсаанууд тухай гол түлэб тогтохо зуураа, тэдэнэр манай орондо зүрюун харшаар хандана гэжэ гэмнэлгэ хэһэн байна. Арабска оронуудта буу зэбсэг худалдахаһаа бэеэ барихыень буу зэбсэг бүтээн гаргадаг бүхы оронуудые тэрэ уряалаа. Юуб гэхэдэ, эдэ буу зэбсэгүүд Израильда эсэргүүгээр хэрэглэгдэжэ болохо гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

ООН-эй Уставые шэнээр хаража үзэхэ асуудал тухай хэлэхэдээ: Уставые мүнөө үедэ шэнээр хаража үзэлгэ туһа хүргэхэгүй, харин тодхор татажа болохо байна гэжэ Эбан мэдүүлээ. Уставые шэнээр хаража үзэхэдөө тэрээндэ заатагүй хубилалта оруулһанай хэрэг байхагүй. Һайнаар хаража үзөөд байхада, Уставай текстһээ бэшэ, харин тэрэниие буруугаар хэрэглэһэнһээ «тааруугүй» ушар тохёолдодог байна гэжэ тэрэ нэмэжэ хэлээ.

Арсалдаата асуудалнуудые имагтал эбэй ёһоор гуримшуулжа болохо гэһэн ёһые буруушаадаггүй бүхы оронуудые ООН-до абаха хэрэгтэй гэжэ Израилиин түлөөлэгшэ хэлээ.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада дэлхэйн эб найрамдалда дуратай олонниитын һанамжын ехэ удхашанартай байһые чилийскэ делегациие толгойлогшо Шукейри онсо тэмдэглээ. Бүхы оронуудай жиирэй хүнүүд «дэлхэй дээрэхи агууехэ хүсэн болоно», тиимэһээ арадуудай дура хүсэлые хэрэгсээхэгүй һаа, тэдэнэй нүлөөе хараадаа абаха хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлээ.

ООН хадаа хүсэн түгэлдэр байха зэргэтэй. Тиин ООН-до абахые гүйлта бариһан бүхы гүрэнүүдые, тэрэнэй гэшүүн болгон абаха хэрэгтэй гэжэ Сириин түлөөлэгшэ хэлээ.

«Уставнай яһала һайн», имагтал тэрэниие зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ ООН-эй Уставые шэнээр хаража үзэхые буруушаанаб гэжэ тэрэ хэлээ.

Палестинскэ асуудалда тогтохо зуураа, энэ районһоо эб найрамдалда саг үргэлжэ аюул тохёолдуулагдажа байдаг гэжэ Шукейри мэдүүлээ. Энэ асуудалые шиидхэхын тулада США-гэй, СССР-эй болон Иранай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комиссиие Аюулгүйн Сов[...] гуулхыень тэрэ дурадхаа.

Удаань, Ассамблей хада[...] сиин зүбшэхэ зүйл тушаа Г[...] на Комитедэй элидхэлые [...] үзэлгэдэ ороһон байна.

Баруун Ириан тухай ас[...] Генеральна Ассамблейн X [...] зүбшэхэ зүйлдэ оруулха ту[...] дал түрүүлжэ хэлсэгдээ. Э[...] тые зүбшэхэ зүйлдэ оруул[...] Индонезиин, Боливиин бол[...] ландын түлөөлэгшэд хэлэ[...] ниие Голландиин болон Авс[...] түлөөлэгшэд арсаа. Ассамб[...] даа 31 дүүгаар тус сессиин [...] хэ зүйлдэ Баруун Ириан тух[...] тые оруулха гэжэ шиидхэ[...] гаар арсажа үгтэһэн ба[...] пунктые зүбшэхэ зүйлдэ [...] тухай Индонезиин, Индиин, [...] дэй, СССР-эй, УССР-эй, Б[...] Полшын, Чехословакиин, [...] виин, Мексикын болон бус[...] нүүдэй делегацину[...] нуудаа үгэбэ.

Голландиин, Англиин, Ш[...] ландиин, Австралиин, Б[...] болон бусад оронуудай д[...] нууд дуунуудаа арсажа үгөө[...] делегаци, тэрэ тоодо К[...] США-гэй болон Бразилиин[...] лэгшэд һаналаа баряа. Хара[...] хынь тулада Баруун Ириан[...] асуудал Политическэ комите[...] жуулан үгтөө.

«Уласхоорондын түгшү[...] саашадань һуларуулха ба у[...] рондын харилсан ажаллал[...] жөөхэ хэмжээнүүд тухай» С[...] делегациин оруулһан пункты[...] сиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха[...] энэниие Политическэ комите[...] ража үзэлгэдэ дамжуулан у[...] хай Генеральна Комитедэй [...] жа дурадхалые Ассамблей [...] дуугаар һайшаагаа.

Мүнөө үглөөгүүр юрэнхы [...] ческэ дискусси дүүрэхэ юм[...] дээрэ һүүлшын оратор — [...] делегациие толгойлогшо [...] Менон үгэ хэлэхэ байна.

Экономическа ба финансов[...] далнуудай талаар комитет, [...] циальна, гуманитарна болон [...] турна асуудалай талаар к[...] үсэгэлдэр хүдэлмэреэ эхилээ[...] нэй заседанинууд дээрэ ком[...] дэй түрүүлэгшэнэрэй орло[...] ба элидхэгшэд һунгагдаа, мү[...] далнуудые хаража үзэхэ гүр[...] талагдаа.

Редактор Д. Л. ЛОБСА[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00583. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5417